

Keresztények ellenszélben Keresztényüldözés és védekezési stratégiák a múltban és a jelenben

2018. november 24–25. Pécs

 <p>Történelmi Ismeretterjesztő Társulat Egyesület</p>	 <p>Pécsi Tudományegyetem Régészet Tanszék, Késő Antik – Kora Középkori Krisztianizáció Kutatócsoport és Egyháztörténeti Kutatóközpont</p>	 <p>MTA Pécsi Területi Bizottság Régészeti Munkabizottsága</p>
 <p>MINISZTERELNÖKSÉG Miniszterelnökség Üldözött Keresztények Megsegítéséért Felelős Államtitkárság</p>	 <p>KERESZTÉNY ÖRÖKSÉG KUTATÓINTÉZET Pécsi Egyházmegye Keresztény Örökség Kutatóintézete</p>	 <p>JANUS PANNONIUS MÚZEUM Janus Pannonius Múzeum</p>

Keresztények, ellenszélben konferencia
Keresztényüldözés és védekezési stratégiák a múltban és a jelenben
2018. november 24–25., Pécs

Keresztények ellenszélben
Keresztényüldözés és védekezési stratégiák a múltban és a jelenben

2018. november 24-én, a konferencia kezdőnapján lesz századik évfordulója, hogy megalakult a Kommunisták Magyarországi Pártja, amelynek egyik fő célkitűzése, programpontja éppen a „klerikális reakció elleni harc”, a keresztényüldözés volt. A konferencia második napja, november 25-e a GULAG táborokba hurcoltak emléknapja, ilyenkor a kommunizmus igazi természetére emlékezünk. A Szovjet-Oroszországból hazánkba is importált bolsevizmus ugyan minden vallási közösséget támadott, ám leghevesebben éppen a kereszténységet. Hazánkban tulajdonképpen 1918. november 24-én vált politikai programmá, vette kezdetét a modernkori keresztényüldözés, amelynek azonban a világban évezredes a története. A konferencia célja, hogy feltárja és bemutassa a keresztényüldözés motivációit, mozgatórugóit és társadalmi hatásait az ókori kezdetektől napjainkig.

A konferencia arra a kérdésre keresi a választ, hogy melyek azok az indítékok, okok, amelyek a keresztények elleni jogi, fizikai vagy más fellépéssel jártak és ezekkel szemben a keresztény közösségek az adott történelmi, földrajzi környezetben milyen sikeres védekezési stratégiát alakítottak ki. Lehet-e minden korban és minden helyzetben megfelelő stratégiát kialakítani, hiszen a kereszténység kétezer éve folyamatosan fennmaradt, vagy voltak-vannak olyan áldozatok, olyan közösségek, ahol a közösség elhalt, mert nem sikerült jó megoldásokat találni? Mi befolyásolja a sikert és a sikertelenséget?

A konferencia a keresztényüldözés jelenségét elsősorban a történettudomány, a régészet és a biztonságpolitika aspektusából kívánja bemutatni, egyben lehetőséget szeretne nyújtani a kereszténység jelenlegi helyzetének áttekintésére is. A tanácskozás fókuszában a keresztényüldözés jelenségének és okainak minél szélesebb körű, tudományterületeken átívelő feltárása és bemutatása áll. A konferencia egyrészt alkalmat teremt a különböző tudományterületeken dolgozó kutatók számára eredményeik ismertetésére, másrészt lehetőséget ad a jövőbeli közös szakmai munkára, illetve együttműködésre, ezzel is támogatva a szakmai közösségek oktatási és kutatási tevékenységét.

Hogyan maradhatott fenn a kereszténység olyan tájakon, ahol a változó intenzitással zajló keresztényüldözés századok óta mindennapi szomorú tapasztalat? Hogyan éltek túl az ókori keresztény közösségek a római császárkor nagy üldözéseit, hogyan alakult ki és terjedt el az ókori keresztény közösségek mártírjainak tisztelete? Miért nem sikerült a modernkori diktatúráknak sem a kereszténység felszámolása? Miért ragaszkodtak a hitükhöz a keresztények még a GULAG vagy

Keresztények, ellenszélben konferencia
Keresztényüldözés és védekezési stratégiák a múltban és a jelenben
2018. november 24–25., Pécs

GUPVI táborokban is? A konferencia alkalmas lehet mindazon történelmi tapasztalatok összegzésére, amelyek segíthetik a keresztényüldözés mozgatórugóinak, valamint a kereszténység jelenlegi helyzetének mélyebb megértését. A konferencia előadásaiból készült tanulmányokat tartalmazó nyomtatott kötet megjelentetését a Pécsi Tudományegyetem vállalja, ám természetesen nyitottak vagyunk egy, a tematikát feldolgozó szélesebb összefogással megvalósuló kiadvány létrehozásában is.

A konferencia akár nyitánya is lehet egy, a keresztényüldözés történetével, a kereszténység történetével, régészetével, jelenlegi helyzetével foglalkozó kétévenként megrendezett konferenciasorozatnak. A PTE Régészet Tanszék ókeresztény régészeti kutatási eredményeit bemutató a legutóbbi Nyugat-európai konferenciákon ugyanis kiderült, hogy Európa számos tudományos műhelye részéről érdeklődés mutatkozik egy hasonló tematikájú, angol nyelvű nemzetközi konferencia iránt is.

Szervezőbizottság

Galambos István (NEB Hivatala, Történelmi Ismeretterjesztő Társulat Egyesület)

Nagy Levente (PTE Bölcsészettudományi Kar, Régészet Tanszék, Késő Antik – Kora Középkori Krisztianizáció Kutatócsoport és Egyháztörténeti Kutatóközpont, MTA Pécsi Területi Bizottság Régészeti Munkabizottsága, Keresztény Örökség Kutatóintézet, Miniszterelnökség Közszolgálatért Felelős Államtitkársága)

Haramza Márk (Janus Pannonius Múzeum, PTE Bölcsészettudományi Kar, Régészet Tanszék, PPKÉ-BTK Történelemtudományi Doktori Iskola, doktorjelölt)

Hudák Krisztina (NKE Rendészettudományi Doktori Iskola, Keresztény Örökség Kutatóintézet)

Heidl György (Pécsi Egyházmegye Keresztény Örökség Kutatóintézet vezetője, PTE BTK tanszékvezető egyetemi tanár, Esztétika Tanszék)

Kiss Bertalan (főosztályvezető, Miniszterelnökség Üldözött Keresztények Megsegítéséért Felelős Államtitkárság).

Keresztények, ellenszélben konferencia
Keresztényüldözés és védekezési stratégiák a múltban és a jelenben
2018. november 24–25., Pécs

Program

9³⁰ – 10⁰⁰ Regisztráció

2018. november 24.

CELLA SEPTICHORA LÁTOGATÓKÖZPONT

10⁰⁰ – 11⁴⁵

PLENÁRIS ÜLÉS

Levezető elnök: M. Kiss Sándor, professor emeritus

10 ⁰⁰ – 10 ¹⁰	Azbej Tristan ME Üldözött keresztények megsegítéséért felelős államtitkár	A konferencia köszöntése
10 ¹⁰ – 10 ²⁰	Bereczkei Tamás PTE BTK dékánja	A konferencia köszöntése
10 ²⁰ – 10 ³⁰	Nagy Levente MTA-Pécsi Területi Bizottság Régészeti Munkabizottság elnöke	A konferencia köszöntése
10 ³⁰ – 10 ⁴⁵	Galambos István Történelmi Ismeretterjesztő Társulat Egyesület, elnök	A konferencia megnyitása
10 ⁴⁵ – 11 ⁰⁵	Azbej Tristan ME Üldözött keresztények megsegítéséért felelős államtitkár	Magyarország kormányának válasza a keresztényüldözésekre
11 ⁰⁵ – 11 ²⁵	Ö. Kovács József	Pócspetri, a „rendőrgyilkos falu”. Kommunista szómágia és társadalmi reakciók az egyházi iskolák államosítása idején
11 ²⁵ – 11 ⁴⁵	Nagy Levente PTE-BTK-TTI Régészet Tanszék, tanszékvezető	Mártírakták és szenvedéstörténetek, a késő antik keresztény közösségek kollektív identitásainak építőkockái

11⁴⁵ – 12⁰⁰

K á v é s z ü n e t

Keresztények, ellenszélben konferencia
Keresztényüldözés és védekezési stratégiák a múltban és a jelenben
2018. november 24–25., Pécs

2018. november 24. CELLA SEPTICHTORA LÁTOGATÓKÖZPONT
 12⁰⁰ – 13³⁵

I. SZEKCIÓ
Szekcióelnök: Nagy Levente

12 ⁰⁰ – 12 ²⁰	Fehér Bence	A pannoniai keresztényüldözések egy lehetséges feliratos emléke?
12 ²⁰ – 12 ⁴⁰	Kovács Péter	Szent Anastasia Sirmiumban
12 ⁴⁰ – 13 ⁰⁰	Neményi Réka	„Rettentő halált halt, most életet ad sokaknak.” Az ereklyekultusz régészeti forrásai a IV-V. században

13⁰⁰ – 13²⁰ V I T A

13³⁵ –
14⁰⁰

E B É D A H E L Y S Z Í N E N

14⁰⁰ – 15²⁰

II. SZEKCIÓ
Szekcióelnök: Galambos István

14 ⁰⁰ – 14 ²⁰	Bagi Dániel	Az "Új Európa" válsága. Pogánylázadások a 11. századi Kelet-Közép-Európában
14 ²⁰ – 14 ⁴⁰	Langó Péter – Haramza Márk	Kora Árpád-kori keresztényüldözések és a krisztianizáció folyamatának régészeti aspektusai
14 ⁴⁰ – 15 ⁰⁰	Bánkúti Gábor	Egyházüldözés a kommunista diktatúrákban. Az egyházak elleni fellépés okai, programja és gyakorlata

15⁰⁰ –
15²⁰ V I T A

15²⁰ –
15³⁵

K á v é s z ü n e t

Keresztények, ellenszélben konferencia
Keresztényüldözés és védekezési stratégiák a múltban és a jelenben
2018. november 24–25., Pécs

15³⁵ – 16⁵⁰

III. SZEKCIÓ

Szekcióelnök: Horváth Gergely Krisztián

Időpont	Előadó	Előadás javasolt témája, a pontos címek később véglegesednek
15 ³⁵ – 15 ⁵⁵	Kocsis Fülöp	A kereszténység helyzete Szíriában
15 ⁵⁵ – 16 ¹⁵ –	Vitári Zsolt	A nemzetiszocializmus, mint "vallás" vs. kereszténység
16 ¹⁵ – 16 ³⁵	Andreides Gábor	A katolikus egyház helyzete a fasiszta Olaszországban
16 ³⁵ – 16 ⁵⁰		V I T A
16 ⁵⁰ – 17 ⁴⁵		V e z e t é s a Cella Septichora központban, fakultatív program (Nagy Levente)
18 ⁰⁰ -		VACSORA EGY PÉCSI ÉTTEREMBEN

2018. november 25.

09⁰⁰ – 10⁴⁰

IV. SZEKCIÓ

PTE-BTK, VARGHA DAMJÁN KONFERENCIATEREM

Szekcióelnök: Font Márta

Időpont	Előadó	Előadás javasolt témája, a pontos címek később véglegesednek
9 ⁰⁰ – 9 ²⁰	Galambos István	Egyházüldözés egy szocialista iparvárosban
9 ²⁰ – 9 ⁴⁰	Soós Viktor Attila	Az egyházak ellenőrzésre felállított intézmény, az Állami Egyházügyi Hivatal működése - különös tekintettel a megyei egyházügyi tanácsosok munkájára
9 ⁴⁰ – 10 ⁰⁰	Horváth Gergely Krisztián	Az 1945. évi "földreform", a szovjetizálás nyitánya - különös tekintettel a katolikus egyházra
10 ⁰⁰ – 10 ²⁰	Wirthné Diera Bernadett	„Mi tudjuk, hogy átmentünk a halálból az életbe...” vagy az életből a halálba? Katolikusok elleni perek a Kádár-korszak hajnalán.
10 ²⁰ – 10 ⁴⁰		V I T A
10 ⁴⁰ – 11 ⁰⁰		Kávészünet

Keresztények, ellenszélben konferencia
Keresztényüldözés és védekezési stratégiák a múltban és a jelenben
2018. november 24–25., Pécs

11⁰⁰ – 13²⁰

V. SZEKCIÓ

PTE-BTK, VARGHA DAMJÁN KONFERENCIATEREM

A keresztények helyzete napjainkban

Szekcióelnök: Kiss Bertalan

Időpont	Előadó	Előadás címe
11 ⁰⁰ – 11 ²⁰	Tar Attila	A kereszténység helyzete Irakban
11 ²⁰ – 11 ⁴⁰	Újházi Lóránd	Az Apostoli Szentszék válaszai a jelenkori keresztényüldözésekre
11 ⁴⁰ – 12 ⁰⁰	Major Balázs	Keleti keresztény műemlékek lerombolásának és újjáépítésének aktuális kérdései
12 ⁰⁰ – 12 ²⁰	Hudák Krisztina	Hasonlóságok és különbségek az ókori és mai egyházak külmisziójában
12 ²⁰ – 12 ⁴⁰	VITA	

12⁴⁰ – 13⁰⁰

A konferencia zárszava

EBÉD A HELYSZÍNEN

Előadók, szekcióvezetők, támogatók

Andreides Gábor PhD. NEB, tudományos kutató

Azbej Tristan ME Üldözött keresztények megsegítéséért felelős államtitkár

Bagi Dániel DSc. PTE-BTK-TTI Közép-és Korajújkori Történeti Tanszék, egyetemi tanár, PTE Késő Antik – Kora Középkori Krisztianizáció Kutatócsoport tagja

Bánkúti Gábor, Dr. habil. PTE-BTK TTI Újkori Történeti Tanszék, habilitált tanszékvezető-helyettes egyetemi docens

Bereczkei Tamás, DSc, a PTE-BTK dékánja, intézetigazgató, Pszichológia Intézet

Fehér Bence DSc. Magyar Nyelvstratégiai Intézet, tudományos kutató

Font Márta, DSc. PTE-BTK-TTI Közép-és Korajújkori Történeti Tanszék, egyetemi tanár, MTA Pécsi Területi Bizottságának alelnöke

Galambos István PhD. NEB, tudományos kutató, TITE elnök

Haramza Márk Janus Pannonius Múzeum, történész–muzeológus, PPKE-BTK Történelemtudományi Doktori Iskola, doktorjelölt, PTE-BTK TTI, Régészet Tanszék, régészhallgató

Keresztények, ellenszélben konferencia
Keresztényüldözés és védekezési stratégiák a múltban és a jelenben
2018. november 24–25., Pécs

Heidl György, Dr. habil, egyetemi tanár, tanszékvezető (PTE BTK Esztétika Tanszék), igazgató (Pécsi Egyházmegye Keresztény Örökség Kutatóintézet)

Horváth Gergely Krisztián, Dr. habil, NEB – MTA Vidéktörténeti Témacsoport vezető

Hudák Krisztina PhD, NKE, Rendészettudományi Doktori Iskola, PTE Régészet Tanszék, önkéntes oktató, a PTE Késő Antik – Kora Középkori Krisztianizáció Kutatócsoport, az MTA Pécsi Területi Bizottság Régészeti Munkabizottsága és a Pécsi Egyházmegye Keresztény Örökség Kutatóközpontjának tagja

Kiss Bertalan ME Üldözött keresztények megsegítéséért felelős helyettes államtitkárság, főosztályvezető

Kocsis Fülöp, érsek-metropolita, Hajdúdorogi Főegyházmegye

Kovács Péter DSc. PPKE-BTK, Klasszika-filológiai Tanszék, egyetemi tanár

Langó Péter, PhD. MTA-BTK, Régészeti Intézet, tudományos segédmunkatárs, PPKE-BTK Régészettudományi Intézet, egyetemi adjunktus

M. Kiss Sándor PhD. PPKE-BTK, professor emeritus, a Rendszerváltás Történetét Kutató Intézet és Archívum, tudományos főigazgató-helyettese

Major Balázs, PhD. PPKE-BTK, egyetemi docens, Régészettudományi Intézet vezetője, külügyi dékánhelyettes

Nagy Levente, Dr. habil. PTE-BTK-TTI Régészet Tanszék tanszékvezető egyetemi docens, MTA Pécsi Területi Bizottság, Régészeti Munkabizottság elnöke, PTE Késő Antik – Kora Középkori Krisztianizáció Kutatócsoport vezetője, PTE Egyháztörténeti Kutatóközpont és a Pécsi Egyházmegye Keresztény Örökség Kutatóintézetének tagja

Neményi Réka, PTE-BTK TTI Régészet Tanszék, egyetemi tanársegéd, MTA Pécsi Területi Bizottság, Régészeti Munkabizottság tudományos titkára, PTE Késő Antik – Kora Középkori Krisztianizáció Kutatócsoport tagja

Ö. Kovács József DSc. PPKE-BTK TTI, egyetemi tanár, MNL megyei főigazgató-helyettes

Soós Viktor Attila PhD. NEB, bizottsági tag, PPKE Történettudományi Doktori Iskola oktatója

Tar Attila, Magyarország iraki nagykövete, Bagdad

Újházi Lóránd PhD. NKE, Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, tudományos főmunkatárs

Üveges Attila, Zsolnay Központ, Világörökség Igazgató

Vitári Zsolt, Dr. habil. PTE-BTK TTI Modernkori Történeti Tanszék tanszékvezető egyetemi docens

Wirthné Diera Bernadett PhD. NEB, tudományos kutató